

El Síndic considera que seria un error continuar volent solucionar els conflictes per la via penal

written by Redacció Unilateral | 8 de maig de 2018

El síndic reclama a tots els poders públics implicats, tant des del govern de l'Estat –a partir de les seves competències ordinàries i les exercides actualment a Catalunya com a conseqüència de l'aplicació de l'article 155– com des de la Generalitat de Catalunya, que actuïn amb responsabilitat i permetin exercir l'activitat educativa amb normalitat i amb un clima de bona convivència. Això implica que evitin les interferències i les instrumentalitzacions de caràcter partidista i mediàtic, i que preservin el dret a l'educació de tot l'alumnat. Rafael Ribó vol deixar clar que a Catalunya no hi ha un problema de convivència als centres relacionat amb la situació política del país.

El Síndic de Greuges de Catalunya ha presentat aquest dilluns, 7 de maig de 2018, les conclusions i recomanacions extretes de la investigació duta a terme amb relació a les acusacions de delictes d'odi a un grup de docents de l'Institut El Palau de Sant Andreu de la Barca, i també per adoctrinament en diversos centres educatius de Catalunya. En total, les queixes rebudes pel Síndic o els requeriments del Ministeri d'Educació al Departament d'Ensenyament remeten a 87 incidències, no sempre verificables, amb referències específiques a 53 centres diferents.

En aquest sentit, el Síndic ha volgut constatar que l'escola ha de ser un espai de pluralitat que aculli l'alumnat en la seva diversitat, que potenciï els valors de la igualtat, els drets humans i l'interès superior de l'infant.

Amb relació als fets de l'Institut El Palau, de Sant Andreu de la Barca, el Síndic recorda la necessitat que les administracions, inclòs el Cos de la Guàrdia Civil, abordin la resolució dels problemes de manera integral i que també dialoguin amb la direcció del centre o el consell escolar, per contribuir a ajudar, entre tots els actors que hi intervenen, a reconduir la situació generada.

En cas que s'hagi produït o es produeixi alguna actuació inadequada de docents o alumnes, el Síndic reclama la resolució d'aquests possibles conflictes d'acord amb els procediments establerts pels mateixos centres docents, especialment la mediació, i si s'escau amb la posterior intervenció de l'Administració educativa i el Síndic de Greuges de Catalunya, com es fa de manera habitual i normalitzada, i no a través de la via penal i judicial.

La complexitat de la situació política i social no ha d'impedir el tractament de la situació política a les aules, però s'ha de ser especialment curós per preservar i protegir el benestar d'aquests infants, sempre des del respecte i des de la comprensió i empatia per la tensió emocional que el tractament d'aquesta situació pot generar, i sempre amb voluntat de generar espais de reflexió i diàleg que contribueixin, si és possible, a reduir-la.

D'altra banda, els centres educatius com a tals han d'evitar mostrar símbols o signes identificatius amb les diferents opcions polítiques, del signe que siguin. L'escola, com a servei adreçat a tot l'alumnat, no hauria de mantenir un posicionament polític com a institució.

En aquest punt, l'escola ha de mantenir la neutralitat ideològica i, per tant, oferir la possibilitat d'assistència a classe normalitzada (fora dels supòsits de vaga) pels alumnes que decideixen assistir a classe i evitar comunicacions a les famílies amb valoracions de la situació política, i també qualsevol indicació que en sentit directe o indirecte es

posicioni o pretengui influir (en el sentit que sigui) en l'exercici de les decisions col·lectives relatives a l'assistència a classe per part de l'alumnat.

La judicialització de l'actuació del professorat pel tractament que han donat als esdeveniments polítics dels darrers mesos a l'aula és un gran error, i pot afectar la garantia del dret a l'educació dels infants, ja que el clima que es genera redunda en el malestar de tota la comunitat i, en especial, d'alguns docents, que se senten coartats en la seva llibertat d'expressar-se lliurement a l'aula i exercir la llibertat de càtedra.

D'altra banda, la difusió de dades dels docents o directors de centre a través dels mitjans de comunicació tampoc no contribueix a garantir el bon desenvolupament de la seva tasca docent, alhora que, a més, atempta contra el dret a la intimitat i la pròpia imatge, que té la consideració de dret fonamental.

El dia 2 d'octubre els professionals de l'institut El Palau de Sant Andreu de la Barca van decidir fer una aturada de 15 minuts. La direcció informa que aquell dia el professorat va acordar fer una aturada fora del centre, sense participació de l'alumnat. En algunes aules, a més, la situació viscuda durant la jornada de l'1 d'octubre va generar debat i comentaris, bé a iniciativa dels docents, bé a iniciativa de l'alumnat. El mateix dia 2 d'octubre tres famílies d'alumnat fill de guàrdia civil es van presentar a l'escola i van parlar amb un membre de l'equip directiu per manifestar el desacord amb alguns comentaris. Aquestes famílies no van presentar cap queixa per escrit, tot i que se'ls va informar del procediment. Cap altra família després d'aquestes s'ha queixat formalment al centre sobre situacions que fossin objecte del seu desacord.

La denúncia de la Fiscalia Provincial de Barcelona contra nou docents de l'institut els acusa d'un delicte de "lesió de la dignitat de les persones per motiu de discriminació per

nacionalitat de l'art. 510.2 a) del Codi Penal", és a dir, el que es coneix com a delictes d'incitació a l'odi. Aquesta acusació s'emmarca en la deriva de desnaturalització dels delictes d'odi que s'està produint darrerament al Regne d'Espanya, quan se'n considera víctimes col·lectius que no estan en situació de vulnerabilitat, com poden ser les autoritats públiques o les forces de seguretat. Cal recordar que el Tribunal Europeu acaba de condemnar Espanya per tractar penalment com a "incitació a l'odi" la crema de fotos del cap de l'Estat.

En el cas concret de la denúncia als docents de l'Institut El Palau, el Síndic considera que l'acusació incorre en:

1. Manca d'imparcialitat en les investigacions, que el Ministeri Públic va acordar encarregar al mateix cos policial i a la mateixa Comandància de la Guàrdia Civil de Sant Andreu, que es pot considerar víctima del presumpte delicte.

2. Manca d'imparcialitat dels fets descrits. La denúncia posa entre cometes i dona per certes frases dels docents sobre l'única base de l'atestat de la Guàrdia Civil. Malgrat que el fiscal va interrogar tots els docents entre finals de desembre i principis de gener, les explicacions dels docents estan totalment absents en la denúncia, ni tan sols s'esmenten per rebatre-les.

3. Desnaturalització del delicte d'odi. L'acusació de discriminació "per raó de nacionalitat" resulta paradoxal perquè presumptes perpetradors i víctimes comparteixen la mateixa nacionalitat. I, de fet, en tot el relat del fiscal les presumptes afirmacions vexatòries no es formulen en cap cas contra els "espanyols", ni s'estigmatitza presumptament els fills dels agents pel fet de ser "espanyols", ni des del punt de vista legal ni com a sentiment de pertinença. En suma, el recurs a la "nacionalitat" com a motiu de "discriminació" en el cas de Sant Andreu denota l'escassa consistència de l'acusació formulada pel fiscal especial de delictes d'odi i

discriminació.